

CAPUT XI.

De podagra.

Pag. 120. l. 5. *Quod sibi inimicum est.*] Huic sententiae cum nostro auctore insistent permulti medici, sanguinem ex faeculentis quibusdam, hujus morbi auxilio, depurari; eo quod finito paroxysmo melius se habent podagrici, jucundiores sunt, & magis hilares, cum autem more assueto non redit, torpidi, sunt & ad negotia inhabiles. Hoc autem, si quod ipse sentio, proferre liceat, a vivendi cacoëthe potius pendet, ex quo fit, ut vasa & viscera cibo & vino onusta & infarcta evadant, eadem autem, manente paroxysmo, per fortiorem humorum circuitum, & frequentiores resilientium fibrarum ictus, simulque ob victum potumque magis modicum, salubrem, & abstemium, ab adhaerente viscidâ colluvie liberentur. Quin & eandem sententiam confirmant, ea, quae ex observationibus propriis didici. Novi enim quosdam à divitiis ad penuriam redactos, qui carcere tenuiter viventes, & aquam fere solam bibentes à podagra immunes existiterunt, laute autem & molliter se postea curantes, iterum fiebant podagrici.

Pag. ead. l. 6. *In Articulos protrudere nitur.*]

tur.] Dum Pedes, aut Articulorum vincula, Ossiumve Juncturas solum invadit hic morbus, Podagrici se medico nequaquam carere credent, neque ullis praeceptis obtemperabunt. Male itaque suo nomini consulit, qui iis alia medicamenta, praeter lenissima cathartica, subinde exhibet, quae colluviem onerosam ab alimentis assumptis & inconfectis generatam ex primis viis eliminant, cujus generis sunt Tinctura Rhabbarbari vinosa aut spirituosa, Tinctura Sacra, Pil. Rufi, & similia, atque parce, frugaliter & convenienter naturae vivere ipsis imperat. Multo autem pejus, qui remedia aliqua singularia parti hoc morbo afflictae extrinsecus applicat. Si enim ex causa qualibet, à medicamento toto caelo diversa, imo post plures annos accideret materiem podagricam alio atque alio loco exoriri, de inscitia & injuriis certissime damnabitur medicus.

Pag. 120. l. 19. *Ut in partem, quam prius occupaverat, revertatur.*] Nonnunquam enim dolor Podagricus Juncturas Ossium relinquens, Cerebrum, Pulmones, & Viscera Abdomen occupantia, petit, praecipue in Senibus, & iis, quibus, a frequentibus morbi tentationibus, multum debilitentur vires, quo casu Apoplexiam, Lethargum, Pleuritidem, saevamque Pulmonis, Ventriculi, Intestinorum & Viscerum Inflammationem mentitur.

Dignoscitur autem constitutione aegri ad hunc morbum gignendum propensa, & corporis

L

poris

poris membris aut partibus assueti doloris vel propè vel profus immunibus.

His aegris uno ore laudant medici spirituoſa, aromatica, ſummaque calefacientia, Alexipharmaca dicta, quibus materiam morbificam ad extrema expellere proponunt, ſperantque.

Hic autem diſtinguendum eſt, an morbus ex debilitate ſola, vel ex vi febris oriatur, quae materiam quaquaverſum agitatum in aliena loca trudat.

Statum priorem aſſe docent ſenectus, pulſus debilis, aegritudo ventriculi, ſpirituum languor tum praefens, tum praegreſſus cum pulſu praedicto, tremor, morbi omnes praegreſſi debilitantes, exinanitiones omnes nimiae, aliaque ſimilia.

Posteriores denotant febris acuta, pulſus durus, dolor ingens, calor magnus, ſitis, aetas juvenilis, vel media.

In caſu priori profunt inprimis balnea aquoſa tepida crurum tenuis, quae veſperi quotidie repetenda, his vero non juvantibus admoveatur Plantis Pedum Emplaſtrum Cephalicum cum Euphorbio, aut pauco Pulvere Cantharidum inſperſum, & ſi debilitas magna adfuerit, Veſicatoria partibus dolere aſſuetis imponenda, caeteraque ab Auctore hoc loco praefcripta ſedulo peragenda ſunt.

Pag. 120. l. 21. *Id efficiunt ſanguinis miſſio.*]
Haec exinanitio propter inſigne podagricorum praepudicium, ſaepe de die in diem adeo pro-
rogatur,

rogatur, ut tandem fiat vera partis dolentis inflammatio, & exinde cita mors. At nisi adsit summa debilitas, sanguinem imprimis mitti debere (ratione habitâ ad aegri naturam, vires & aetatem) indubie credo, eâque celebratâ, more praescripto curationem absolvere conveniat.

Pag. 123. l. 4. *Ut morbus locum quem jam tenet, deserat.*] Medicum attente in memoria servare hoc monitum oportet. Si enim caput, pulmones vel pleuram petat morbus, adsintque dolor magnus, stupor, respiratio difficilis, aliave ejusmodi symptomata, mitti debet sanguis, imo & repeti ea ratione, quâ effrenato morbi impetu opprimi videantur aegri, etiamsi debiles esse appareant; aliter periculosa equidem partium affectarum inflammatio nascetur, praemissâ autem hac exinanitione, exhibendum est medicamentum catharticum, quod etiam, prout postulet malorum symptomatum status repeti debet. Eodem tempore derivantia & stimulantia praedicta sedulo applicanda sunt, ut horum ope in partibus assuetis excitetur dolor, sine quo vix convalescant podagrici.

Pag. ead. l. 6. *Quanto cum commodo multis in casibus.*] Hoc in nullo casu magis manifestum est, quam illo, quo juvenes, vel viri athletice valentes, aut habitu corporis plethorico gaudentes, ex intemperantiâ, exercitationibus violentis, aliisque similibus causis prae-

gressis, quae sanguinem exaestuare faciunt, non solum se in repentinum Podagrae paroxysmum intulerunt, quin haud raro inprimis prae caeteris partibus ad ipsum Cerebrum, Pleuram, aut Ventriculum confestim & atrociter hoc malum deduxerunt.

De hujusmodi Podagricis promptissime & larga copia detrahendus est sanguis, & morbus more inflammationis verae, quae partem affectam infestavit, est curandus.

Etenim hac medendi ratione, sublata quamprimum nimia febris vehementia, profecto paulo post, naturalis & tutior multo subsequitur Podagrae paroxysmus, atque hanc rem ita se hisce morbidis prospere evenisse, ne uno quidem excepto, observavi.

Novi etiam juvenes aliquos, qui labe podagrica a parentum vel saepius suorum culpa multati, primo ejus impetu quasi Epileptici & Apoplectici cecidere, at tamen praemissae curationis ratione habita, & exinanitionibus idoneis institutis, illico ferè pedibus laborabant, & fiebant Podagrici.

Pag. 124. l. 10. *Temperanter aetatem agere.*] Vitare igitur omnino debent huic morbo obnoxii, vinum, venerem & crapulam, & prae caeteris cibos aromaticos, acidos, acres, salinos, pingues & glutinosos; instar omnium autem prorsus exulendae sunt corporis desidia, mentisque curae & inquietudines, sic enim vult, sic jubet medicorum chorus omnis à gra-
vi

vi & perspicaci Hippocrate usque ad Cadogan
 seria facietis mista quam tempestive scribentem.
 Apprime igitur in vita utile esset consilium il-
 lud vere aureum, quod ab omnibus in perpe-
 tua observantia habendum praecepit Seneca.
 Bene & beate vivere, inquit, circumcidenda
 duo sunt. „ Et futuri timor, & veteris in-
 commodi memoria. ”

